

HYVINVOINTISUUNNITELMA 2025

Kunnille on otettu vuoden 2023 alusta käyttöön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosa eli HYTE-kerroin. HYTE-kerroin on kannustin, joka tarkoittaa, että kuntien rahoituksen valtionosuuden suuruus määräytyy osaksi niiden tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan. Tällä halutaan varmistaa kuntien aktiivinen toiminta asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi myös sote-uudistuksen jälkeen.

HYTE-kerroin lasketaan siihen valittujen indikaattorien pohjalta. Lisäosan suuruus määräytyy kahdenlaisten indikaattorien perusteella: toimintaa kuvaavista prosessi-indikaattoreista (15) ja tuloksia kuvaavista tulosindikaattoreista (6). HYTE-kertoimen suuruuden vaihteluväli on 7,70–22,50 €/asukas.

Rääkkylän kunnan osalta asukaskohtainen HYTE-kerroin vuonna 2020 oli 17,10 €/asukas, vuonna 2021 19,40 €/asukas, vuonna 2022 20,10 €/asukas ja vuonna 2023 19,8 €/asukas. Vuoden 2022 ja 2023 HYTE-kertoimen valtionosuuksien lisäosa oli noin 40 000 €. Vuoden 2024 tuloksia ei ole vielä käytettävissä. Tehdyllä hyte-työllä on siis vaikutusta HYTE-kannustimen suuruuteen ja HYTE-kerroinindikaattoreita kannattaa seurata säännöllisesti. HYTE-kertoimen tuloksia tarkastellaan tarkemmin aina tilinpäätöksen yhteydessä.

Rääkkylän kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen aktiivisuus THL:n TEA-viisari (0–100) tiedonkeruuindeksi on 73. Indeksillä kuvataan kunnan eri toimialojen hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyöstä (TEA-viisari). Tiedonkeruilla selvitetään mm. toimenpiteitä, resursseja ja poikkihallinnollisia toimintakäytäntöjä. Rääkkylässä perusopetuksen (77) ja liikunnan (81) TEA-viisaritulokset ovat koko maan tuloksiin nähden keskimääräistä parempia.

Kun tarkastellaan rääkkyläläisten hyvinvoinnin kokonaistilannetta, on siinä nähtävissä samanlaisia haasteita kuin koko Pohjois-Karjalassa. Elintapoihin liittyvät tekijät ja sitä myötä esimerkiksi väestön ylipainoisuus aiheuttavat terveydellisiä haasteita kaikissa ikäryhmissä. Myös yksinäisyyden kokemukset ja mielenterveyden haasteet koskettavat kaikenikäisiä lapsista ikäihmisiin. Työttömyys (erityisesti pitkäaikaistyöttömyys) on Rääkkylässä yleisempää kuin maakunnassa keskimäärin, ja työttömyys altistaa myös erilaisille hyvinvoinnin haasteille. Ikäihmisten määrä suhteutettuna kokonaisväestöön on Rääkkylässä suuri, joten erityistä huomiota tulisi kiinnittää heidän kokonaisvaltaisen toimintakykynsä tukemiseen.

Ilonaiheitakin rääkkyläläisten hyvinvoinnista kuitenkin löytyy, sillä rääkkyläläiset ovat erityisen aktiivisia liikkumaan -niin lapset ja nuoret kuin aikuisväestökin. Nuorten kokonaistyytyväisyys elämään on hyvällä tasolla ja nuorisotyöttömyys on alhaisempaa kuin Pohjois-Karjalassa keskimäärin. Peruskoulun terveydenedistämisaktiivisuus on kiitettävää. Rääkkylästä löytyy aktiivista järjestötoimintaa ja järjestöjen osallisuutta ja yhteistyötä on kehitetty esimerkiksi PaikallisJanessa.

Rääkkylän hyvinvointikertomukseen ja hyvinvointisuunnitelmaan 2022–2025 (ks. tarkemmin liite 1) on kirjattu taulukossa olevat painopistealueet ja tavoitteet. Painopistealueiden teemat koskevat kaikkia ikäryhmiä, erityishuomion ollessa lapsissa ja nuorissa. Hyvinvointisuunnitelmaan kirjatut painopisteet ja tavoitteet konkretisoituvat toimialakohtaisissa toimenpidekirjauksissa.

Painopistealue	Tavoitteet
Elinympäristö ja rakenteet mahdollistavat asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä edistäviä arjen valintoja	1 Normaalipainoisten asukkaiden määrä kasvaa 2 Mielen terveysongelmista ja päihteistä kärsivien asukkaiden osuuden vähentyminen ja tukeminen
Osallisuuden edistäminen, yksinäisyyden ehkäisy ja järjestökentän elinvoimaisuuden mahdollistaminen	3 Asukkaiden yksinäisyyden kokemus vähenee ja osallisuuden kokemus kasvaa 4 Järjestöjen ja kunnan yhteistyön ja toiminnan kehittäminen
Hyvät työllistymisen edellytykset	5 Hyödynnetään yhteistyöverkoston palveluita ja tukimuotoja, joilla tuetaan työllistymistä 6 Tuetaan siirtymiä koulutuksesta työelämään ja jatko-opiskeluun
Ikäystävällisyys ja turvallisuus on huomioitu kunnan toiminnassa	7 Tuetaan työikäisten ja ikäihmisten hyvinvointia tunnistamalla yksilöllisesti eri elämän- ja ikävaiheeseen liittyvät erityispiirteet 8 Turvataan terveellinen, turvallinen ja esteetön elin- ja työympäristö 9 Tuetaan osaamista ja mahdollisuuksia digipalveluiden käyttöön